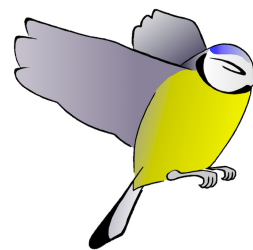
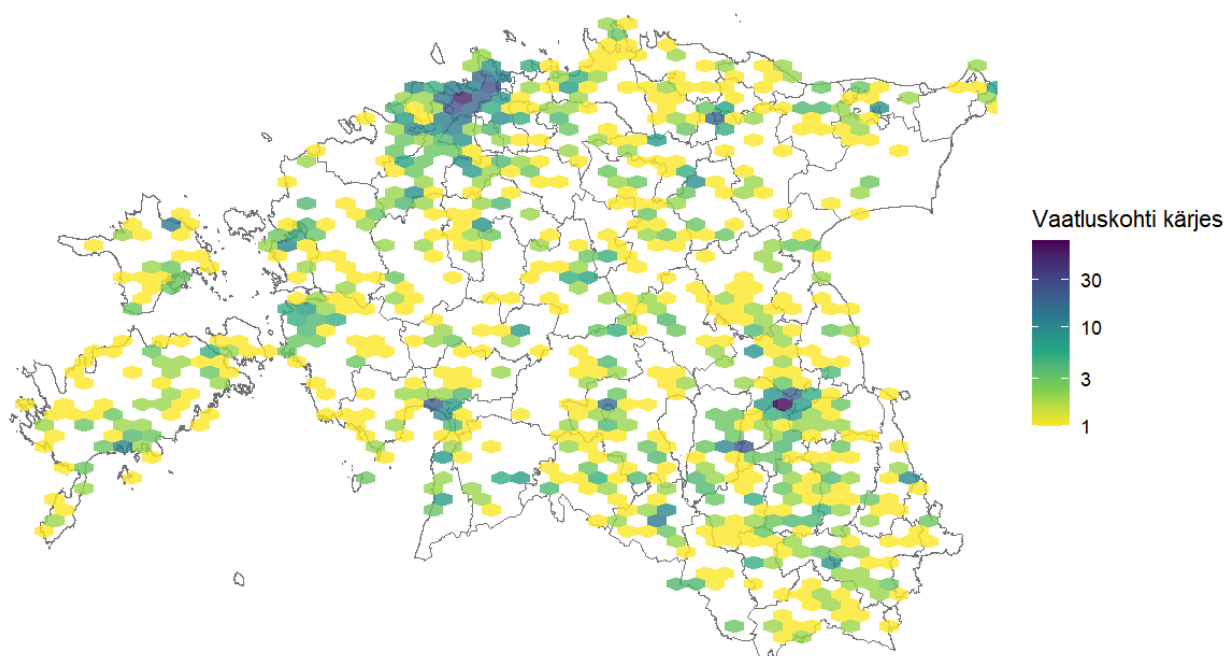

Talvine aialinnuvaatlus 2026

23.-25. jaanuaril toimunud seitsmeteistkümnendal talvisel aialinnuvaatlusel osales 3042 linnusõpra 1839 paigast üle Eesti (joonis 1). Ootuspäraselt laekus enamik vaatlusi aedadest (93,9%), aga esindatud olid ka pargid (5,4%) ja kalmistud (0,7%).

TALVINE AIALINNUVAATLUS

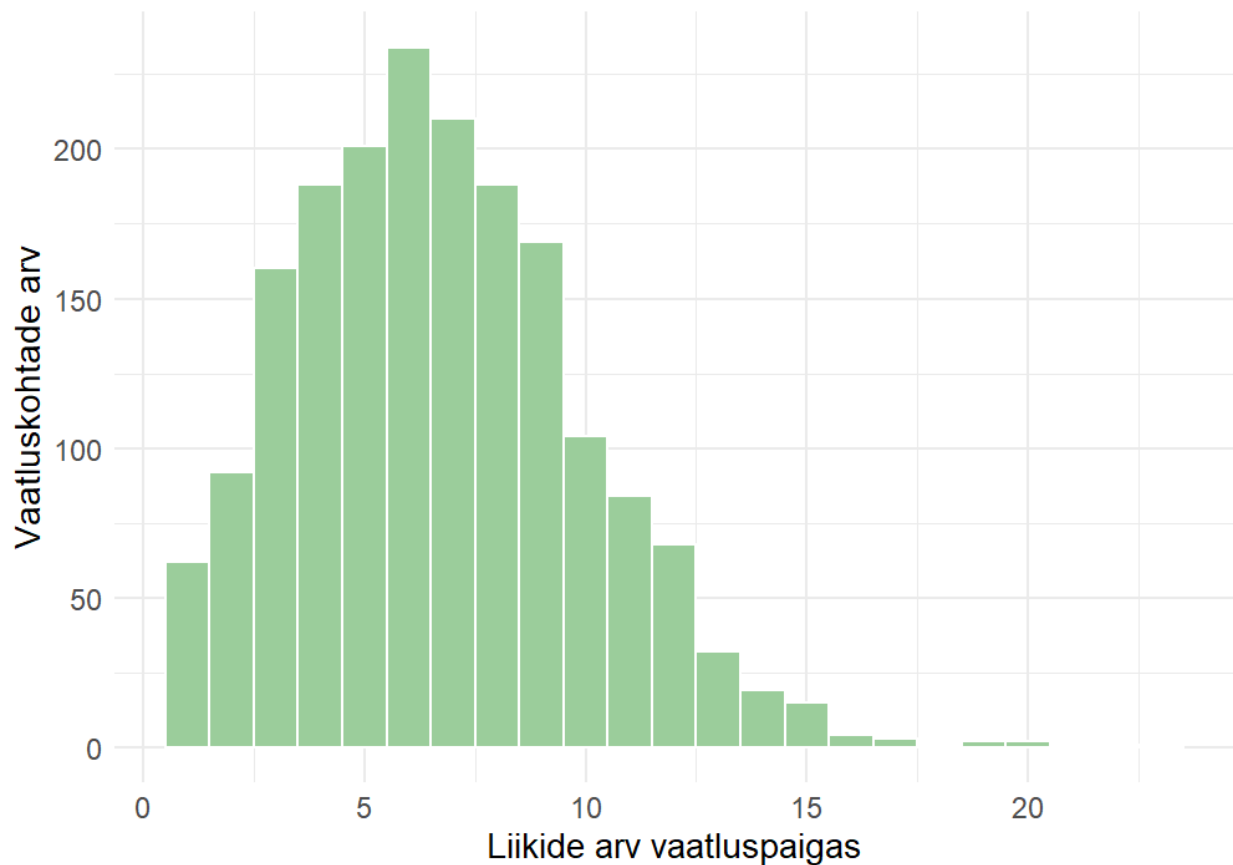
Joonis 1. Talvise aialinnuvaatluse 2026. aasta vaatluspaikade geograafiline jaotus. Mida tumedam kärje värv, seda rohkem oli antud kärje sees registreeritud vaatluspaiku.

Kolme vaatluspäeva jooksul loendati kokku 57 167 lindu 65 liigist. Esialgne loendatud lindude ja vaatluskohtade arv oli mõnevõrra suurem, kuid andmete tõlgendatavuse huvides on tavaks eemaldada samas kohas tehtud kordusvaatlused ja vaatlused, kus on tõenäoliselt meetodikaga eksitud. Vaatluskohas kohatud keskmine lindude arv (31) ja vaatluskohas kohatud lindude mediaan (26) olid lähedased pikajalistele keskmistele (tabel 1). Keskmiselt nähti vaatluspaikades 6,7 liiki linde (joonis 2). Kohtades, kus linde toideti, oli nii keskmine liigirikkus kui ka keskmine isendite arv umbes kaks korda suurem kui kohtades, kus linde ei toidetud.

Tabel 1. Talvise aialinnuvaatluse osalus ja tulemused aastatel 2010-2026.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Linde (x1000)	37,0	31,0	45,7	65,3	86,7	70,4	58,3	57,8	54,6	75,9	38,2	71,5	66,2	47,9	49,4	35,5	57,2
Vaatlus-kohti	888	948	1439	1817	2353	1838	2000	1863	1691	2179	1241	2050	1818	1513	1441	1271	1839
Vaatlejaid	1072	1134	2050	2501	3449	2727	2799	2624	2386	3162	1986	3055	2713	2341	2011	2354	3042
Liike	62	58	54	61	60	63	64	64	64	76	68	69	62	65	59	70	65
Linde vaatluskohas:																	
Keskmine	43	33	32	36	37	38	29	31	32	35	31	35	37	32	34	28	31
Mediaan	33	27	26	31	30	29	24	24	26	28	23	28	31	26	28	23	26
Mood	24	15	12	15	20	19	13	14	19	16	13	13	20	15	20	17	17

Erinevalt möödunud aastast oli tänavu ilm talviseks aialinnuvaatluseks sobiv ja seda oli näha ka keskmisest kõrgemas osalemisaktiivsuses. Vaatluspäevadel oli külma kohati kuni -25°C, kuid üldiselt pigem -10 kuni -15°C. Lääne-Eestis oli soojem, kuid siiski miinuses. Sarnaselt eelmisele aastale tehti ka tänavu kõige rohkem vaatlusi pühapäeval (45,4% vaatlustest), kuid laupäev oli pea sama populaarne (39,5%). Ka vaatluspäevadele eelnenud ilm oli külm ja maas oli püsiv lumikate. On teada, et lindude arvukus koduaedades on suurim külmade ja lumiste talveilmadega.

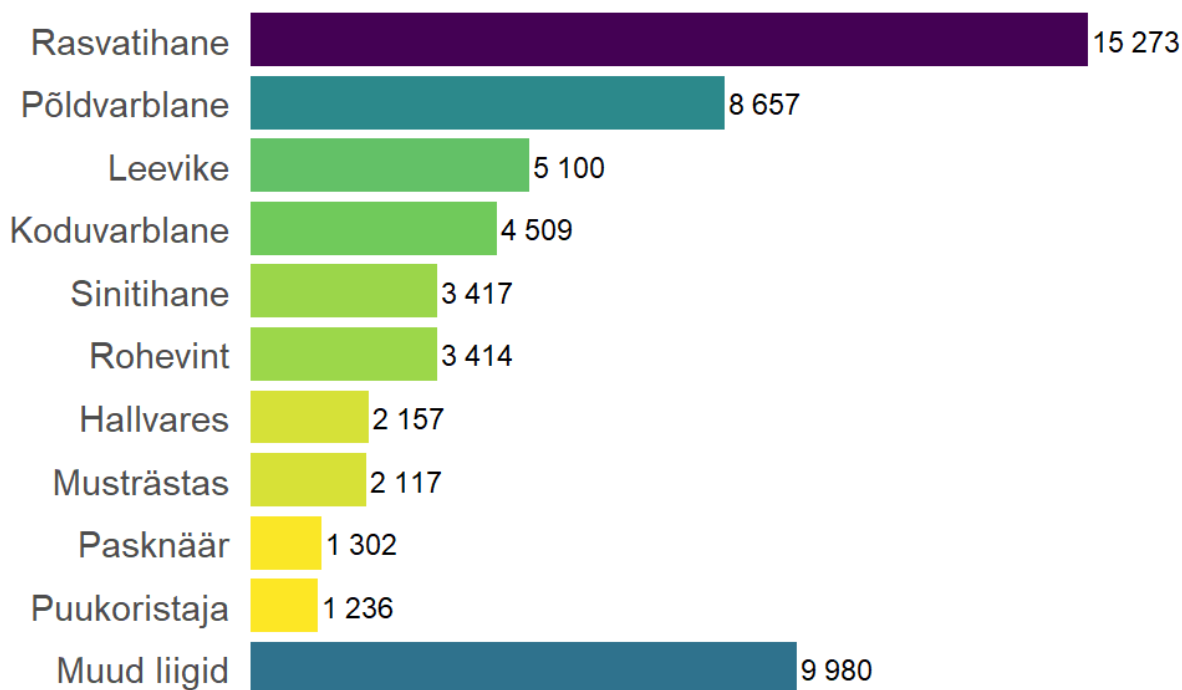

Joonis 2. Vaatluspaikades kohatud liikide arvu sagedusjaotus. Keskmiselt nähti vaatluspaigas 6,7 liiki linde.

Kõige arvukam linnuliik oli seitsmeteistkümnendat aastat järjest rasvatihane, keda kohati 94,3% vaatluskohtades ja kes moodustas 26,7% kõikide kohatud isendite koguarvust (tabel 2). Arvukaimate liikide esiviisikusse mahtus tänavu lisaks tavapärasele põldvarblasele, koduvarblasele ja sinutihasele ka leevike, kellel oli pika aja keskmisest märgatavalt kõrgem kohtamissagedus (46,8%) ja veidi kõrgem isendite arv (5,9) vaatluspaigas (joonis 3 ja 4).

Talvine aialinnuvaatlus 2026 top 10

Nähtud isendite arvu põhjal

Joonis 3. Liikide pingerida nähtud isendite arvu põhjal aastal 2026.

Kohtamissageduse arvestuses olid eelneva 16 aasta keskmisega võrreldes tavalisemate liikide seas suurimateks tõusjateks tamme-kirjurähn, sabatihane, porr, suurnokk-vint, muusträstas, hallrästas ja leevike (tabel 2). Keskmisest märgatavalt kõrgem esinemissagedus leidis veel tutt-tihasel, punarinnal ja põhjavindil.

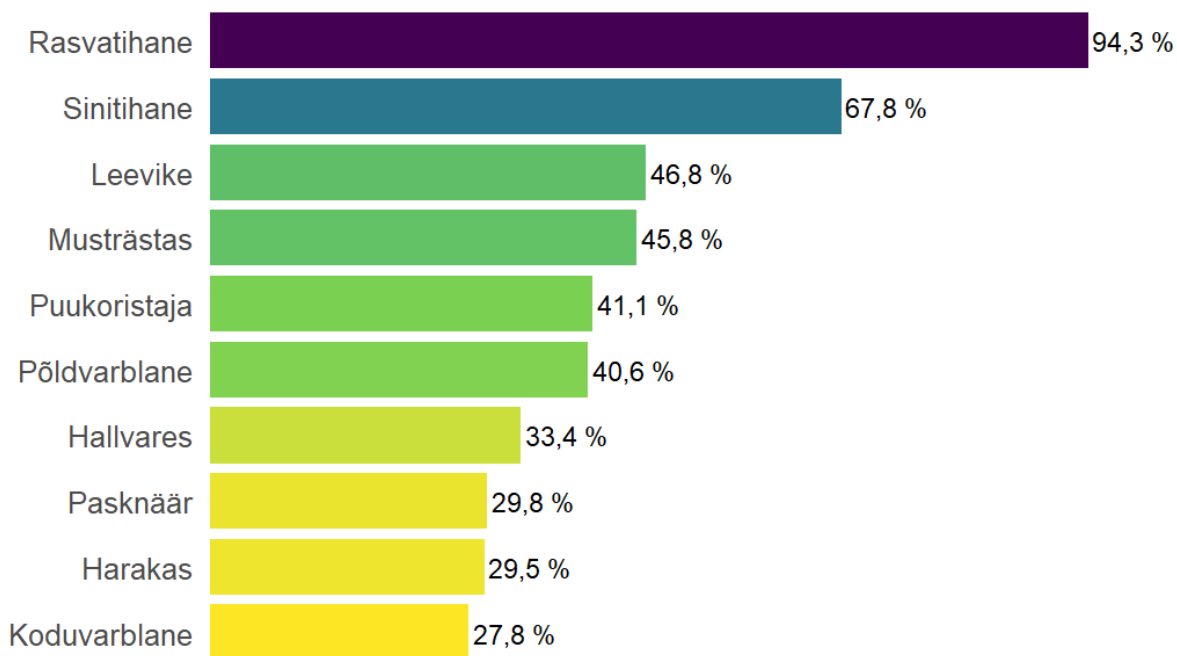
Suurimateks langejateks osutusid protsentuaalselt siisike, rohevint, musttihane ja hakk (tabel 2). Märgatavalt madalam esinemissagedus tuli esile ka kodutuvil, rongal, nurmkanal, väike-kirjurähnil ja raudkullil. Kusjuures, rohevindi kohtamissagedus on juba viimased kaheksa aastat alla varasema pikaajalise keskmise olnud. On teada, et rohevintide populatsioon kannatas tugevalt pärast 2006.-2009. aasta üle-Euroopalist trihhomonoosi lainet. Teisalt, talilinnuloenduse andmestiku põhjal on rohevindi viimase kümne aasta arvukus stabiilne.

Harva aeda või parki sattuvate liikide arvukuste muutusi ei saa kogutud andmete põhjal usaldusväärselt hinnata, sest selliste juhuvaatluste puhul ei moodustu korralikku valimit, mistõttu aastatevahelised erinevused on suuresti juhuslikku laadi. Antud aruandes jätsime seega hindamata selliste liikide esinemissageduste muutused, keda leidis

vähem kui 30 vaatluspaigas. Tasub arvestada, et ka välja toodud muutused kohtamissagedustes ei pruugi tähendada statistiliselt olulisi erinevusi eelnevate aastatega.

Talvine aialinnuvaatlus 2026 kõige levinumad liigid

Mitmes % vaatluspaikades liik esines

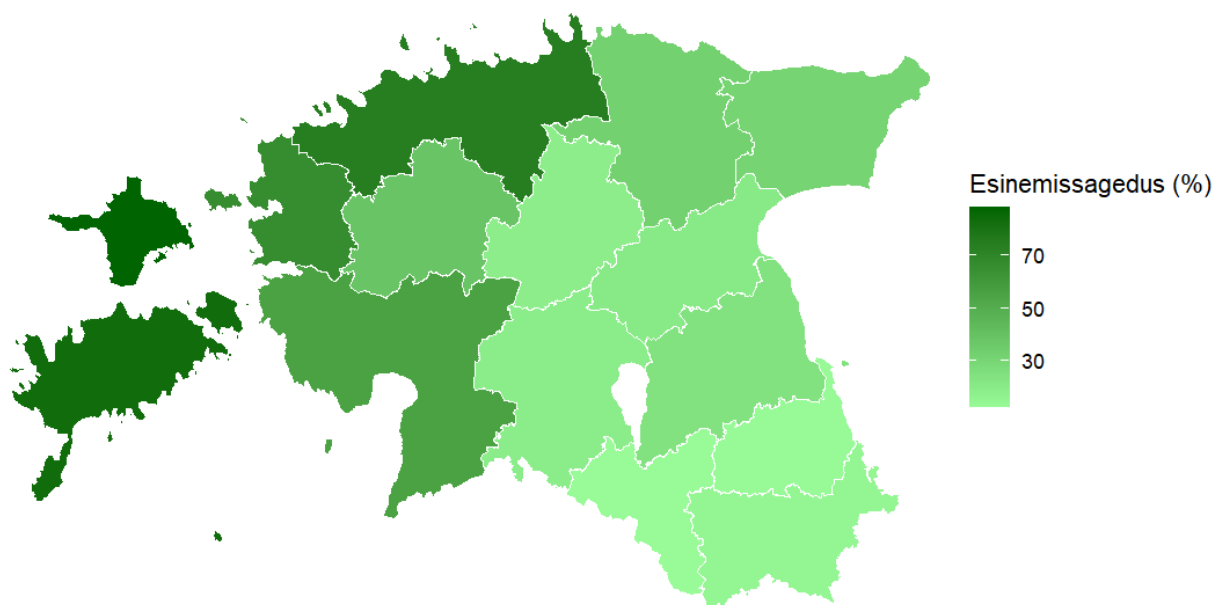
Joonis 4. Liikide pingerida esinemissageduse põhjal aastal 2026.

Talviti harvem kohatavatest liikidest vaadeldi tänavu näiteks 17 põialpoissi, 17 musträhni, 17 hallõgijat, 17 valgeselg-kirjurähni, 12 kaelus-turteltuvi, 13 käblikut, 9 mänsakut, 8 laanepüüd, 2 hangelindu, 2 kanepilindu, 1 jäälindu, 1 kuuse-käbilindu ja 1 vaenukägu.

Väikelindudest ja närilistest toituvaid röövlindude vaadeldi seitsmest erinevast liigist: raudkull (50 isendit), hiireviu (28 is), hallõgija (17 is), kanakull (14 is), värbkakk (10 is), merikotkas (2 is), kodukakk (1 is).

Musträsta, punarinna, metsvindi ja ilmselt veel mõne liigi puhul oli Eesti saartel ja rannäärsetes maakondades esinemissagedus märgatavalt suurem kui mujal (joonis 5). Seda siis suure tõenäosusega sealse pehmema kliima tõttu.

Liigi esinemissagedus maakonniti: Musträstas

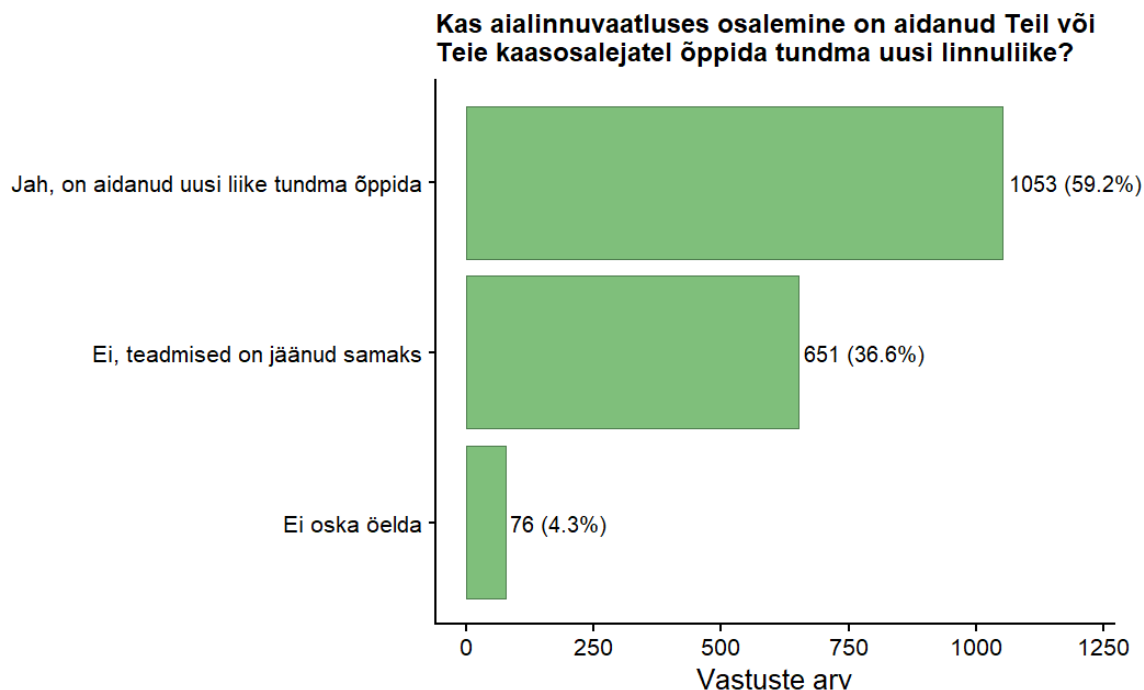

Joonis 5. Musträsta (*Turdus merula*) esinemissagedus maakonniti 2026. aasta talvise aialinnuvaatluse põhjal.

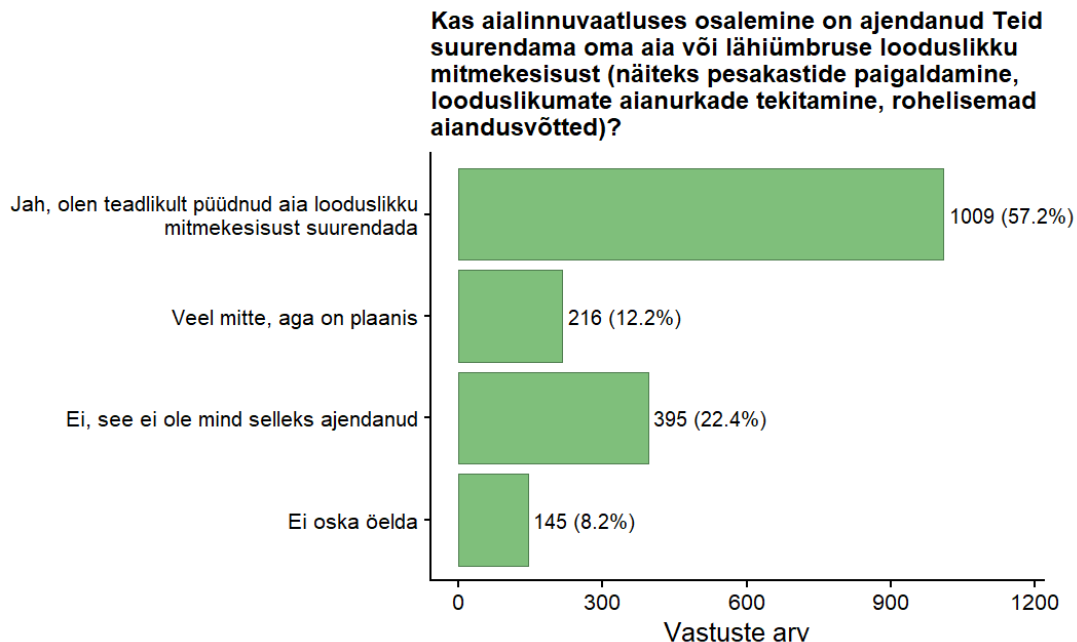
Küsimustiku vastused

Küsisime kõigilt 2026. aasta talvise aialinnuvaatluse osalejatelt, kas aialinnuvaatluses osalemine on mõjutanud nende teadmisi, käitumist, tähelepanu ja heaolu. Kokku oli neli küsimust, mille vastused leiab joonistelt 6-9.

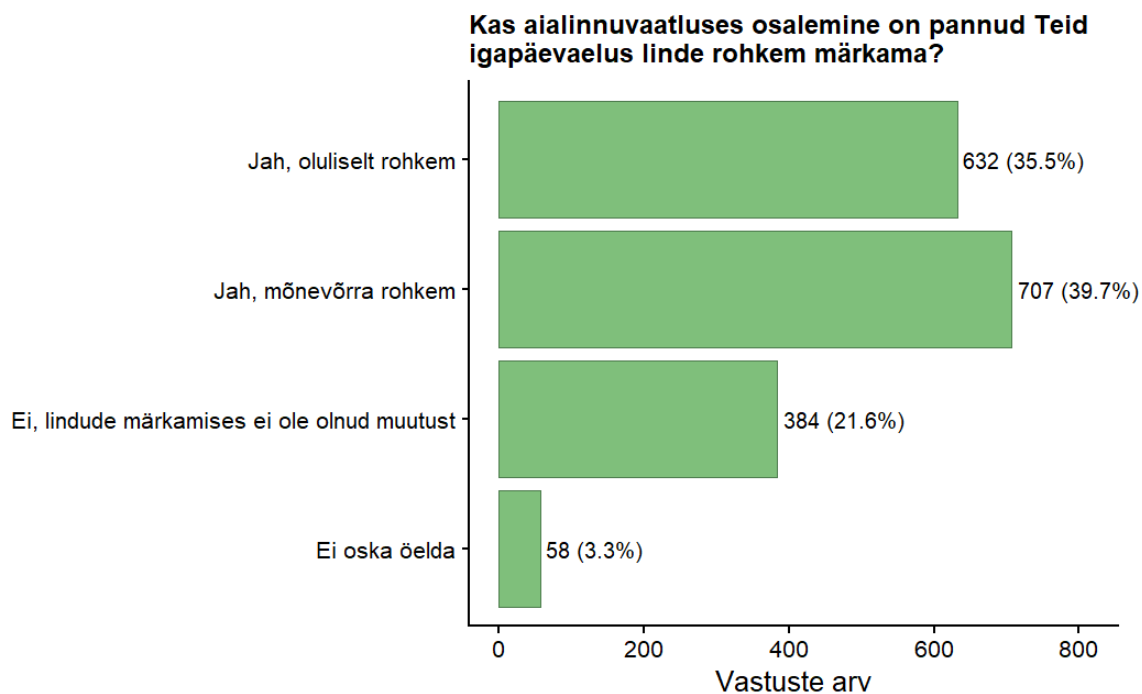
On hea meel näha, et üle poole osalejatest (59,2%) hindab, et tänu aialinnuvaatluse üritustele on nad õppinud tundma uusi linnuliike (joonis 6). Enamik (75,2%) vastanutest arvas, et nad on tänu aialinnuvaatluse üritusele hakanud ka muul ajal rohkem linde märkama (joonis 8). Väga rõõmustav on ka teada saada, et tervelt 57,2% vastanutest on seoses aialinnuvaatlusega juba oma aia või lähiümbruse looduslikku mitmekesisust suurendanud ja 12,2% on selle endale plaani võtnud (joonis 7). Kõige ägedam on aga näha, et lausa 93,1% vastanutest (1639 inimest!) tunneb, et aialinnuvaatluses osalemine on mõjunud nende heaolule või õnnetundele positiivselt (joonis 9). Nagu ütleb Eesti Ornitoloogiaühingu moto: “vaadeldes linde, unustad pinged!”

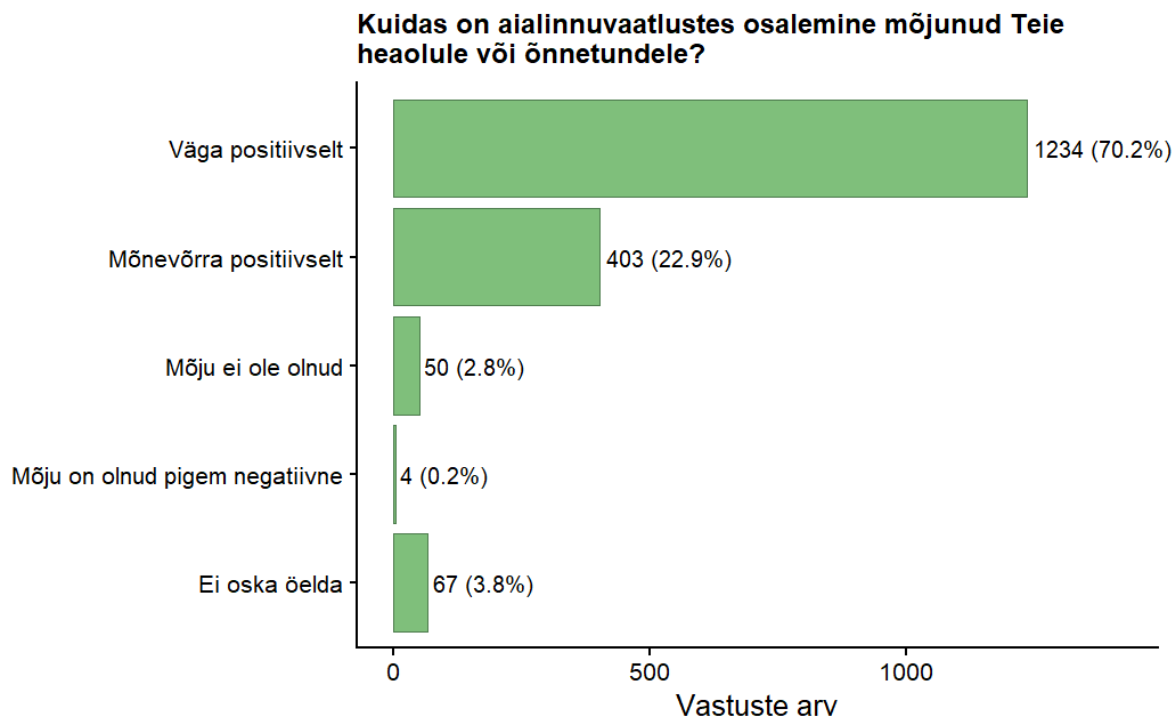
Joonis 6. Küsimus nr 1 “Kas aialinnuvaatluses osalemine on aidanud Teil või Teie kaasosalejatel õppida tundma uusi linnuliike?”. 3,2% osalejatest jättis küsimusele vastamata.

Joonis 7. Küsimus nr 2 “Kas aialinnuvaatluses osalemine on ajendanud Teid suurendama oma aia või lähiümbruse looduslikku mitmekesisust (näiteks pesakastide paigaldamine, looduslikumate aianurkade tekitamine, rohelisemad aiandusvõtted)?”. 4% osalejatest jättis küsimusele vastamata.

Joonis 8. Küsimus nr 3 “Kas aialinnuvaatluses osalemine on pannud Teid igapäevaelus linde rohkem märkama?”. 3,2% osalejatest jättis küsimusele vastamata.

Joonis 9. Küsimus nr 4 “Kuidas on aialinnuvaatlustes osalemine mõjunud Teie heaolule või õnnetundele?”. 4,4% osalejatest jättis küsimusele vastamata.

Suur tänu kõigile, kes leidsid aega linde vaadelda ja nähtu kirja panna! Täname ka kõiki lapsevanemaid ja õpetajaid, kes innustasid lapsi osa võtma.

Järgmine, seitsmeteistkümnes talvine aialinnuvaatlus, toimub 29.-31. jaanuaril 2027.

Kokkuvõtte koostas Kunter Tätte,
Eesti Ornitoloogiaühingu linnukaitse spetsialist

Lisainfo: talv@eoy.ee
Andres Kalamees 523 7544,
<https://eoy.ee/talv/>

Talvist aialinnuvaatlust korraldab Eesti Ornitoloogiaühing ja toetab Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Tabel 2. Talvisel aialinnuvaatlusel 2026 vaadeldud linnuliikide järjestus isendite koguarvu järgi. Muutus kohtamissageduses arvutati vaid liikidel, mida nähti rohkem kui 30 vaatluspaigas.

Nr	Liiginimi	Isendite arv 2026	Vaatlus-paiku 2026	Kohtamis-sagedus 2026	Muutus kohtamis-sageduses 2026 vs 2010-2025	Isendeid vaatlus-paigas keskmiselt 2026	Isendeid vaatlus-paigas 2026 mediaan
1	Rasvatihane	15273	1734	94.3%	0.5%	8.8	7
2	Põldvarblane	8657	747	40.6%	1.8%	11.6	7
3	Leevike	5100	861	46.8%	38.5%	5.9	5
4	Koduvarblane	4509	511	27.8%	9.0%	8.8	6
5	Sinitihane	3417	1246	67.8%	6.6%	2.7	2
6	Rohevint	3414	435	23.7%	-34.2%	7.8	5
7	Hallvares	2157	615	33.4%	-15.7%	3.5	2
8	Musträstas	2117	843	45.8%	52.0%	2.5	2
9	Pasknäär	1302	548	29.8%	11.6%	2.4	2
10	Puukoristaja	1236	756	41.1%	6.5%	1.6	1
11	Salutihane e sootihane	1187	468	25.4%	-3.1%	2.5	2
12	Harakas	1029	543	29.5%	-15.2%	1.9	2
13	Põhjatihane	870	394	21.4%	-2.3%	2.2	2
14	Kodutuvi	838	156	8.5%	-27.4%	5.4	4
15	Talvike	806	120	6.5%	-12.2%	6.7	4
16	Hakk	801	143	7.8%	-31.0%	5.6	3
17	Suur-kirjurähn	549	444	24.1%	-16.0%	1.2	1
18	Metsvint	473	146	7.9%	12.9%	3.2	2
19	Sabatihane	310	64	3.5%	105.9%	4.8	4
20	Tutt-tihane	305	198	10.8%	25.6%	1.5	1
21	Siisike	290	57	3.1%	-43.6%	5.1	2
22	Nurmkana	242	34	1.8%	-25.0%	7.1	7
23	Hallrästas	184	132	7.2%	44.0%	1.4	1
24	Siidisaba	184	27	1.5%	-11.8%	6.8	5
25	Hallpea-rähn	147	119	6.5%	10.2%	1.2	1
26	Suurnokk e suurnokk-vint	147	91	4.9%	53.1%	1.6	1

	<i>Määramata lind</i>	141	40	2.2%	-31.3%	3.5	1
27	Musttihane	140	59	3.2%	-31.9%	2.4	1
28	Ronk	137	60	3.3%	-26.7%	2.3	2
29	Sinikael-part	131	15	0.8%	-46.7%	8.7	6
30	Põhjavint	130	46	2.5%	19.0%	2.8	2
31	Tamme-kirjurähn	89	78	4.2%	162.5%	1.1	1
32	Väike-kirjurähn	86	77	4.2%	-23.6%	1.1	1
33	Porr	85	79	4.3%	72.0%	1.1	1
34	Kuldnokk	78	24	1.3%	44.4%	3.2	2
	<i>Määramata kirjurähn</i>	75	57	3.1%	19.2%	1.3	1
35	Hõbekajakas	66	13	0.7%		5.1	4
36	Punarind	51	38	2.1%	23.5%	1.3	1
37	Raudkull	50	50	2.7%	-12.9%	1	1
38	Künnivares	41	22	1.2%		1.9	2
39	Ohakalind	35	16	0.9%		2.2	2
40	Kalakajakas	34	11	0.6%		3.1	2
41	Hiireviu	28	27	1.5%		1	1
42	Urvalind	25	7	0.4%		3.6	1
43	Kaelustuvi	21	10	0.5%		2.1	2
	<i>Määramata kulliline</i>	21	21	1.1%		1	1
44	Hallõgija	17	17	0.9%		1	1
45	Musträhn	17	14	0.8%		1.2	1
46	Pöialpoiss	17	13	0.7%		1.3	1
47	Valgeselg-kirjurähn	17	16	0.9%		1.1	1
48	Kanakull	14	14	0.8%		1	1
49	Käblik	13	11	0.6%		1.2	1
50	Kaelus-turteltuvi	12	7	0.4%		1.7	2
51	Värbkakk	10	10	0.5%		1	1
52	Mänsak	9	7	0.4%		1.3	1
53	Laanepüü	8	2	0.1%		4	4
54	Naerukajakas	6	2	0.1%		3	3
55	Hallhaigur	4	3	0.2%		1.3	1

56	Sõtkas	3	1	0.1%		3	3
57	Hangelind	2	1	0.1%		2	2
58	Kanepilind	2	1	0.1%		2	2
59	Merikotkas	2	1	0.1%		2	2
60	Faasan	1	1	0.1%		1	1
61	Jäälind	1	1	0.1%		1	1
62	Kodukakk	1	1	0.1%		1	1
63	Kuuse-käbilind	1	1	0.1%		1	1
64	Laulurästas	1	1	0.1%		1	1
65	Vaenukägu	1	1	0.1%		1	1